

NAŠ • ČOLNIČ

GLASILO • PROSVETNIH • DRUŠTEV

GORICA

VSEBINA :

Mlaj postavljajo	17	Telovadba	26
Kino	18	O tisku	28
Mati	19	Društveni vestnik	30
Društveni oder	24	Listnica uredništva	32
Petje	25		

UREDNIŠTVO: Via Carducci 4. — Gorica.

List izhaja mesečno in stane do konca leta 6 lir.

Tiskala »Narodna Tiskarna« v Gorici. — Odg. urednik J. Petrovčič.

Odgovori.

Na došla vprašanja odgovarjamo naslednje:

1. Ali je treba vse društvene prireditve javljati oblastvom? — Ne! One društvene prireditve, katere so namenjene samo članom in se vrše v društvenih prostorih, ni treba javiti oblastvu.

2. Kje se dobijo šminke in vlasulje za igre? — Pri Ludviku Zotter, brivcu na Travniku, Gorica.

3. Kdo izvrši revizijo po društvih? Društvo revidira odposlanec Prosветne Zveze obenem z zastopnikom Prosветnega okrožja.

* * *

DRUŠTVENIKI!

Darujte za sklad Prosветne Zveze!

ČLANICE!

Koliko naročnic ste že dobila za „Naš čolnič“?

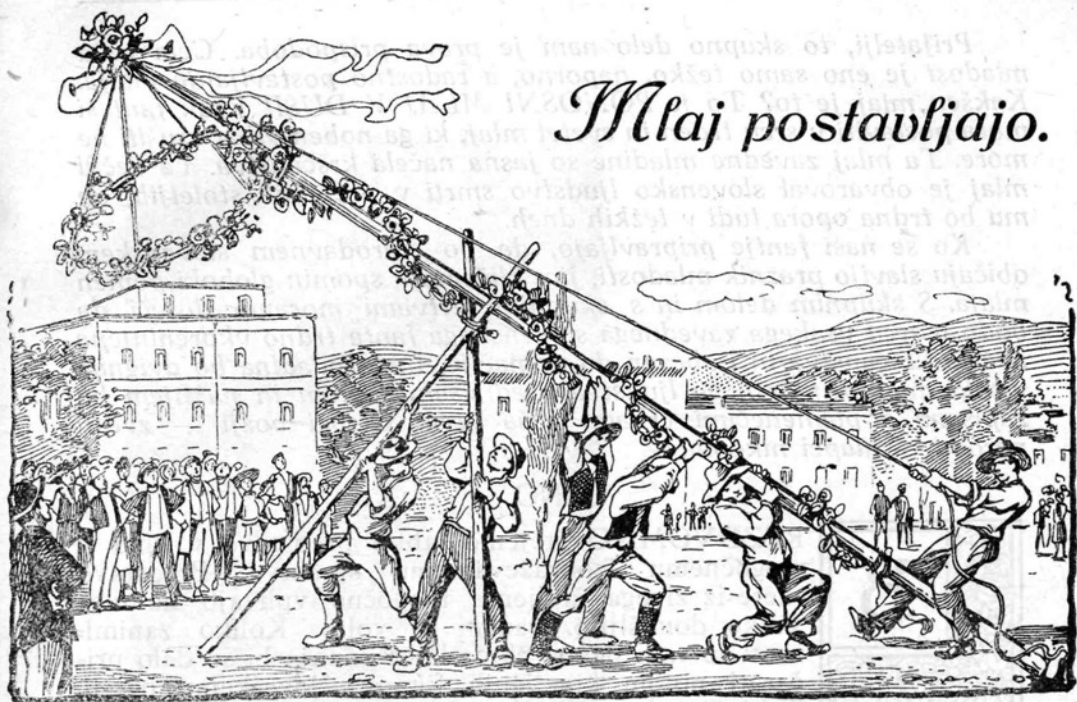
PEVČI!

Ste že naročili kuplete, ki jih je izdala Prosветna Zveza?

ODBORNIKI!

Priglasite vaše društvo Prosветni Zvezi!

Mlaj postavljajo.

O se nagne majski dan, se zberejo po slovenskih trgih in vaseh fantje, da postavijo mlaj, znamenje mladosti. Vitka jelka je padla ta dan, dekleta so nanosila zelenja in cvetlic, da okrasijo mlajev vršič. Korajžno se fantje lotijo dela, izkopljejo jamo, da bo mlaj trdno stal in ga nato začnejo postavljati. Močne roke oklenejo mlado deblo, ga dvigajo. Mišice se krčijo, mladi hrbti so napeti kot loki, v naporu rdijo zagoreli obrazi. Že se nagiba mlaj povešno v zraku, še enkrat se vprejo vanj združene sile — in pokoncu je! Navpičen in trden stoji mlaj sredi vasi, na njegovem vršiču plava sredi zelenja zastavica. In krog njega se vstopi kolo fantov in ubrana pesem zaplava čez vas.

Koliko ponosnih mlajev se je že dvigalo po stoterih slovenskih vaseh! Vojne trume so se valile po naših dolinah, ujme in lakote so uničevale ljudstvo, tuji gospodje so hoteli do korenin zatreti slovenski rod. A iz vseh nesreč in preganjanj, iz revščine in razvalin je vedno zopet zrastle ponosna četa slovenske mladine, ki postavlja mlaje po vsej domovini. Ti mlaji oznanjajo vsem, ki mimo gredo, da hoče slovenska mladina ohraniti VEČNO ZVESTOBO DOMAČI ROJSTNI ZEMLJI.

Ti vitki mlaji pa imajo še drug skrit, globok pomen. Okrog njih se ZDRUŽUJE vsa poštena mladina V ENOTO. Tu ne dela vsak po svoji sebični volji, SKUPNO dvigajo v naporu mlaj, skupno se trudijo in skupno se veselijo vsi.

Prijatelji, to skupno delo nam je prava prisposodba. Cela naša mladost je eno samo težko, naporno, a radostno postavljanje mlaja. Kakšen mlaj je to? To je PONOSNI MLAJ V DUŠI! Vsak fant si mora postaviti v srcu trden in svetel mlaj, ki ga noben vihar zrušiti ne more. Ta mlaj zavedne mladine so jasna načela krščanstva. Ta večni mlaj je obvaroval slovensko ljudstvo smrti v preteklih stoletjih, on mu bo trdna opora tudi v težkih dneh.

Ko se naši fantje pripravljajo, da po starodavnem slovenskem običaju slavijo praznik mladosti, jim kličemo v spomin globoki pomen mlaja. S skupnim delom in s skupnimi žrtvami moramo doseči, da bodo v srcu vsakega zavednega slovenskega fanta trdno vkoreninjena načela krščanstva in ljubezen do domačije. In ta mladina bo dvignila visoki mlaj primorskega ljudstva pred vsem svetom in na njem bo zapisana s plamenečimi črkami naša vera: Otroci božji — zvesti narodu — hlapci nikomur!

KINO.

REZDVOMNO štejemo lahko predstave v kinu k mogočnemu izobraževalnemu sredstvu. Predstave vzete iz živega življenja mogočno vplivajo na človeško domišljijo, razum in voljo. Koliko zanimivosti iz vsih panog človeškega znanja bi se dalo pričarati potom kinetičnih filmov človeškemu očesu. Taki živi posnetki iz življenja se dajo posneti le z govori in predavanji. Kino bi moral biti visoka šola izobrazbe in vzgoje — toda žalibog o modernem kinu moramo uprav nasprotno trditi.

Postal je šola pokvare in razuzdanosti. Ne vprizarjajo se slike, ki bi blažila človeška srca, marveč slike, ki vzbujajo nizkotne nagone, grde strasti. Ni čuda toraj, da dvigajo svarilni glas proti nenravnim predstavam v kinih vsi dobromisleči ljudje.

Tudi v naši Gorici moramo z žalostjo ugotoviti da se često v korist brezvestni dobičkaželjnosti podajajo občinstvu naravnost škandalozne predstave.

Marsikdo pričakuje odpomoči od strani oblasti, toda drugod si znajo, če oblast ne stori svoje dolžnosti, sami pomagati.

Po nekaterih državah so organizirali boj proti nemoralnemu kinu, časopisje, pa tudi občinstvo z glasnimi protesti večkrat izprazni dvorane, ter pokaže podjetniku, da ne mara plačevati korupcije.

Poznamo kraje, kjer so se združila razna izobraževalna, mladeniška, dekliška in delavska društva; po nekod so se združili učitelji in učiteljice, ki se sistematičnim bojem borijo proti umazanostim modernega kina.

Na Nemškem n. pr. se širi ta-le kričeč letak: »Obdolžujemo stariše, učitelje in učiteljice, odbore za mladinsko vzgojo, župane in policijo, vsi so slepi čuvaji, vsi nič ne vedo, mutasti psi so, ki ne lajajo, ki prazne reči gledajo, spijo in sanje ljubijo, slehrni po svoji lakomnosti od najvišjega do najnižjega«. (Izaija 56, 10.)

Skupni dom moramo skupno graditi. Prosvetna zveza kliče zato na kulturno delo zoper nemoralni kino vse razumništvo in njegov naraščaj.

POMENKI.

MATI.

Otroka poljubuješ, mlada mati,
 V samoti ura ti za uro gine.
 Pozabljaš pretečene bolečine
 Vsa sreča tvoja — tvoj otrok je zlati.
 Noči ne upaš mirno si prespati
 Nobena ura brez skrbi ne mine.
 A v skrbi vsaki radost tebi sine,
 ko dete svoje moreš ljubkovati.
 Presrečna mati!

NJENA SLIKA.

V MOJEM spominu je sveta podoba; mnogo let je že tam, zmerom na enem mestu, mojim očem vedno enaka, čeprav bi morda že kdo sodil, da je ta slika začrnela in da le moje srce vselej posebej ustvari po svoje njen prvotni obraz; malokdaj se ozrem nanjo, pa vendar vem, da bi brez nje bilo pusto moje življenje; in če bi šla ta podoba od mene, bi šel ž njo božji blagoslov... To je obraz moje matere, v kate rega sem gledal tisto noč, ki sem jo prebdel ob njeni mrtvaški postelji. Zdaj se mi dozdeva, da sem bil vso dolgo noč vdan in miren, mirnejši nego kdaj poprej, nobene potrnosti, nobene tesnobe nisem občutil, začudo lahkotno in svetlo je bilo v moji duši, kakor osvojena je bila. Beli materin obraz se je smehljal; njene tenke, ozke ustnice niso bile čisto zaprte, veliko so mi imele še povedati.

In vselej, kadarkoli se ozrem na to sveto podobo v svojem spominu, slišim šepetanje neizgovorjene besede, kakor se je utrnila iz vesoljne ljubezni, ki je ne poznamo. In milo in gorko mi je pri srcu, kadar se spomnim na to sveto podobo moje blede matere — moje srce je osvobojeno.

(Iv. Cankar, Podobe iz sanj.)

Materina podoba! Ni treba platna, da bi jo nanj naslikal, ni treba kamna, da bi jo vanj vklesal: vdolbena je dosmrtno v našem srcu, bratje! Pa naj bo že to podoba matere med otroci, ali matere med mrtvaškimi svečami — obe se vtisneta človeku v spomin in mu prihajata pred oči nenadoma v temni noči in pri belem dnevu.

O mati, slika tvoja — to je vse,
kar imam še od tebe — to je vse,
da, slika tvoja in tvoj — grob.
Oh to je vse in drugega nič ne,
očem vse drugo vzel je tvoj pokop.

In jaz še trosim v ta brezčutni svet
prav kot bi mislil, da me ume svet,
v ubranih milih vrstah tvoj spomin!
Kaj morem sam zato, ljubezni vnet.
O Bog, le eno mater ima sin.

(Medved, Materi.)

Madonno z Detetom ste videli, znabiti ono, ki jo je naslikal Rafael. Povejte, ali se dobe na svetu take matere? Take že ne. In kako je mogel Rafael naslikati to podobo, če ni na svetu takih mater, kot je Madonna? Sam je pripovedoval, da je opazoval matere. Kar je našel na njih lepega, pretresljivega, vse je vlil v to sliko — in narisal je podobo svete Matere.

Saj pravijo, da so matere angeli, lepi in sveti. In čeprav imajo obraz, v katerega so vdolbene brazde skrbi in nosijo roke, na katerih so vklesani krvavi žulji — vendar so te matere nekaj svetega, kadar se sklanjajo nad svojim otrokom. Iz oči jim lije žarek veselja prav tja v globine malih očesc otrokovih; z rokami oklepajo dete tesno, nerazdružno in vendar nalahno in skrbno, kot znajo le matere. Takrat je nekaj nebeškega na njih obrazu in njih čelo je sveto. Vem, se dobe matere, ki niso angeli — pa verjemite, tudi take matere je poznal Rafael — in vendar je prezrl te materinske sence in gledal le solnce, ki tako gorko sveti otrokom v prečutih nočeh in v groznih skrbeh. Ob tem solncu junaštva in mučeništva materinskega izginejo meglice nepopolnosti, ki jih imamo vsi ljudje. Vsi dobro čutimo, da, še celo otroci negodni dobro vedo, kaj so jim njihove matere.

Ti čutiš že, otrok,
da mnoge želje v srcu nosiš,
da vse ti da, karkoli prosiš,
tvoja mati.

In dobro znaš že ti otrok,
da s tabo srečna in vesela
za tebe le živi in dela
tvoja mati.

Ti slutiš dobro že naprej,
da glasno plakal bi v nesreči:
ko morala bi v jamo leči
tvoja mati.

Le tega dobro ti ne veš,
kako te čuva skrbno, verno,
kako te ljubi neizmerno
tvoja mati.

(A. Medved, Otroku.)

Bratje, tako rišejo in pišejo o materi umetniki. Mi nismo umetniki, lahko pa postanemo; če skozi megle in sence nepopolnosti gledamo svetlo solnce ljubezni naših mater. Imejmo Rafaelove oči! Bodimo vitežki do svoje matere in spoštujmo njeno podobo!

ODRASLI SO.

Minula so leta in sin je postal iz otroka fant, dekletce se je razvilo v dekle. Sami si že znabiti služijo kruh in kupujejo obleko. Samostojni in polnoletni so. Nadležno jim je postalo materino nadzorstvo in jezi jih njena skrb za njihova pota. Na lastne noge so se postavili, od njenega srca so se odtrgali in napravili samostojen korak v življenje. Otročja se jim zdi pokorščina do stare matere in nemožata udana ljubezen do nje. Obzorje materino jim je preozko in njeni nauki so jim prekmečki, preveč diše po prižnicah in smejejo se jim, češ, mi imamo že svoje izkušnje.

Pride dan, ko stopi sinu pred oči mlado dekle in prestopi prag njegovega srca. Materina podoba takrat obledi. Kaj mu mar podoba ostarele matere, ko sije vanj zorna slika mlade zaročenke! Staro sliko vrže v kot in mlada, sveža in moderno naslikana podoba prevzame njeno mesto.

Odrasli so. Pa se zgodi, da matere tega ne vidijo. Večkrat imajo že odrasle sinove za otroke in hočejo voditi jih za roko, kot otroke. Žele, da bi se jih odrasli sinovi in hčere še vedno držali za krilo in živeli samo in edinole zanje. Iz teh mater govori skrito samoljubje. Gorje sinu, če stopi med njega in ženo, katero si je izbral, demon, vrag, ki ga skuša z vso silo prikleniti nase in odtujiti ženi in otrokom.

V tem, prijatelji je nevarnost in tej nevarnosti mora biti mlad mož kos. Treba je prave polnoletnosti, nele v času, temveč tudi v značaju, da ga ne premotijo samoljubne solze in nagovarjanje, temveč da zna sinovsko udanost in spoštovanje do matere združevati z možatostjo in dolžnostjo do svoje družine. In to, prijatelji, je umetnost. Slabiči in divjaki je ne poznajo. Le oni, kdor ima sebe v oblasti in zna najti pravo pot, ne bo zgubil ravnotežja med dvojno ljubeznijo, ki ni le zapoved na papirju, ampak resna dolžnost zapisana v srce.

HČERINA KRIVDA.

Imela je mati hčer, Tinka so ji rekli. Ko so prišla leta, je šla od doma, kot jih gre od doma tisoč in se več ne vrnejo. Ona se je pa vrnila — a drugačna. V nesrečni uri je stopil v tujini pred njo vrag in ji šepetal hinavsko: Glej vse to ti dam, samo predme padi in me moli! Pa se je domislila vraga, ki vse obeta, dati pa ne misli ničesar. Spomnila se je in ga pahnila od sebe: »Nikoli! Odstopi! — Pri spominu drage mamice: nikoli!« — A spet je prišel, ob hudi uri je prišel. Omamljal jo je s sladkimi besedami, v srce pa ji je zaplodil prvo kal dvoma: »Morebiti pa govori vendarle resnico«. Pa se ni domislila tisti večer, kako je prišel v tihi noči satan in zasejal ljulko med pšenico. In ljulka je pognala kali in je rastla... Bohotna ljulka je prerasla tudi njene misli, izmučene od dvomov in vednega boja... »Saj mi hoče res dobro. Ljubi me, poroči me — on, gospod, mene siromašno dekle...«

In prišel je spet ob najnesrečnejši uri in ona mu je verjela. Šla je za njim in se mu vdala vsa, da jo osreči s tisto mamečo, neskončno srečo, o kateri ji je govoril tako čudovito...

Padla je, kot angeli iz višav in se streznila... Sreče ni bilo: v enem trenutku vse izgubljeno, res — vse to krasno mlado življenje.

(Meško, Ob tihih večerih.)

Sedaj se vrača osramočena nazaj — k materi.

Kam drugam? K vam se vračam, mati.

Vsa slabotna. Vsa drugačna. —

Ne! Ni treba kruha.

Nisem lačna.

Žejna, žejna. Žejna sem do smrti.

Komaj v prošnji roke vijem. —

Ne! Ni treba vina.

Ga ne pijem.

Materinske žejna sem besede.

— Dolg odmor je bil med nama. —

Ne! Ni treba nauka.

Vem ga sama.

Žejna vaše tople sem besede.

— Bog mi temni greh oprosti! —

Ne! Proč z vašim jokom.

Moj je dosti.

Kaj ste toplo mi zašepetali?

Dajte, mati! Brez ovinka!

Enkrat še povejte! —

»Moli, Tinka!«

(Sardenko, Dekliške pesmi.)

SINOVA VRNITEV.

Sinu je bilo ime Avguštin, materi Monika. Šel je od nje v svet, izgubil vero, zapravlil čast in se ji popolnoma odtujil. Mati pa je 18 let jokala in molila zanj. Za njim je šla iz Kartagine, iskala ga je v Rimu in Milanu ter slednjič po dolgih letih našla.

Ob ostijskem sta pristanišču
na skali sprani, razorani,
slonela zopet, v stvarstvo božje
zaverovana.

In sin se k njej je nagnil bliže.

Dva srečala sta se pogleda,
kot srečata se dva goloba
po dalji sinji.

In kakor se bršljan zeleni
oklene tesno veje svoje,
ovila se je mati srečna
ob sinu svojem.

— «Moj sin!» tako je govorila: »Ta zemlja mi je bila
dolina solzna dvakrat

in vendarle ne pojdem
objokanih oči odtod, moj sin!

Ti žalost sladka minolih solznih let!...

Ti molil boš za mater, v daritvi pred oltarjem,
kot zate sem doslej molila jaz, moj sin, moj Avguštin!«

Vtonilo solnce v morju tihem,

molčali mehki so valovi;
v pristan je ladja plula bela,
kot da se duša vrača lepa
domov k Očetu — — —

(Sardenko, Mati in sin.)

»Umrla je moja mati. Sam sem ji zatisnil oči. Neznanska boleost se je razlila v moje srce; jokalo sem v solzah. Le z največjo silo sem jih zadrževal, in ta boj je bil najtežji. Umrla je, pa njena smrt ni bila nesrečna in ona ni popolnoma umrla. V največjo tolažbo mi je, da se mi je v zadnji boleznii lepo zahvalila za mojo uslužnost in me celo imenovala svojega dobrega sina! Toda ti moj Stvarnik veš, da ji ne bom nikdar povrnil molitve, ki jo je molila zame.

Naj torej v miru počiva pri možu, ki mu je potrpežljivo služila in ga stem pridobila. — Tebe pa, moj Gospod in Bog prosim, daj vsem, kateri bodo te vrstice brali, to pobožno misel, da se spomnijo pred oltarjem tvoje služabnice Monike in Patricija, ki je bil njen soprog. Tako bo njena zadnja prošnja, po skupni molitvi dobila večjo moč in bo prej uslišana, kot samo po mojih slabih priprošnjah.«

(Izповedi.)

Tako piše sin ki je našel mater, o materi, ki je našla sina, oba skupaj pa Boga. Umrl je Augustin l. 429 p. Kr. kot škof Milanski v zgled vsem onim sinovom, ki so izgubili svoje matere in jih iščejo.

KAKŠNO BODI DRUŠTVO.

LI veste, kje je človek najbolj osamljen? — V velikih mestih na kolodvorih. Neverjetno! Saj je vendar tukaj vse črno ljudi, vse polno življenja, novosti, obrazov, jezikov, da, celo barv! Čisto prav! In vendar se vsi ti raznobarni tisoči, ki se gnetejo pred očmi — zate prav nič ne zanimajo. Mimo tebe hodijo: pa te nihče ne vpraša si-li truden, zaspan, bolan, imaš službo — živa duša se ne briga zate. S teboj se vozijo, zraven tebe sedijo: pa nič ne veš, se-li voziš z velikim zločincem ali z velikim jnuakom, z navadnim človekom, ali s slovitim umetnikom — v vsej tej gneči in prerivanju si sredi ljudi — osamljen.

Edino domačega se čuti človek v tujini — v cerkvi. Zakaj? Saj so tudi tukaj zbrani različni ljudje, prepevajo in molijo v tujem jeziku, nihče te ne pozna! Pa vendar veže vso to množico, čeprav, je tako raznovrstna in pestra — ena močna zavest, da spadajo vsi k eni družini, da imajo vsi isto prepričanje.

Stopiva v društvo! Različne člane ima. Fante v najboljših letih, može v resni dobi, dekleta v zorni mladosti, da semtertje celo šoli odraslo mladino. Zraven kmečkega korenjaka sedi pri fantovskem večeru obrtnik, obenem z njima igra na odru delavec, med njimi najdeš pravega razumnika. Kakšna raznolikost! Kaj mislite, katera moč na vez drži vsa te stanovsko, starostno in spolno različne člane skupaj? Kje je oni magnet, ki veže med seboj članstvo? Znabiti materialna korist? Smešno, v društvo zastonj hodiš po denar. Morebiti čast? Ne rečem, da se dobe igralci na odru, zlasti v prvih letih, ki se skušajo pokazati — a vprašanje je, če se jim vselej posreči. In če se jim »zmeša« vloga? Po celi vasi in še sedem vasi okrog jim nagaja.

Ne rečem, da bi tega ali onega trenutno res vezalo na društvo razveseljevanje, postavljanje, a najtrdnejša vez to ni. Ko pride nad dru-

štvo preganjanje, zamera, zapostavljanje, takrat ti ptiči odletijo in prav nič ni treba žalovati za njimi — niso bili društveniki »za res«.

Manjkala je ona mogočna vez med njimi in med društvom, ki jo imenujemo isto prepričanje in družinska zavest.

Težko je, imeti zavezan jezik tam, kjer bi človek smel in moral govoriti. Pa zakaj ne sme? Je par članov v društvu, kateri se ne strinjajo s skupnim prepričanjem, znabiti jim je na poti ravno versko prepričanje. Zaradi teh ljudi trpi in hira celo društvo. Neka mora leži nad vsemi, velika »coklja« se vlači povsod. Pa nimajo korajže niti možje niti fantje, da bi odtrgali te zavore — zaradi »zamere«, »ozirov«, »mnenja« vlačijo te pustne plohe v vsem društvnem delovanju in ne morejo na dan z jasno besedo. Tako društvo je podobno zakletemu gradu. Člani drug drugemu ne zaupajo, si gledajo na prste, špionirajo in konec vseh koncev je — društvo gre rakom žvižgat.

Zakaj tako? — Ker so mešetarili z načeli! Kdor je značaj, ta bo čuval načela in ne bo z njimi barantal; ta si ne bo dal vezati rok ne jezika, kadar je treba nastopiti za načelo. Če pri tem ta ali oni odleti, ni nič hudega: saj tudi suhe veje padajo z drevesa če ne same, jih odlomi vihar, sicer jih pa poreže vrtnar, potem šele drevo dobro raste. Najbolj čudna žival je »pol tič pol miš« in najbolj čudni ljudje so »šviga švaga« ljudje, ki ne poznajo značaja in načel. Za take ljudi ne sme biti prostora v društvih, kjer mora vladati isto osnovno prepričanje.

Toda za obstoj društva še ni dovolj isto prepričanje, nujno je potrebna tudi prava družinska zavest. Nikdar bi ne smelo postati društvo kasarna, kjer bi razni komandanti stresali svoje nepotrebne sitnosti in z absolutizmom skušali držati skupaj člane. Istotako so že v začetku izpodmaknjena tla onemu društvu, ki hoče biti samo »urad«. Nevarnost je, da te kasarne in kanclije postanejo sčasoma prazne. Zato nujno prosimo vsa društva, naj uvedejo, pravzaprav vzgojijo v svojih članih pravo družinsko zavest. Ta družinski duh je najtrdnjša opora in najstalnejše zagotovilo za društveni obstoj.

Pa kako? Samo par zgledov naj zadostuje. Društveni član umre. Dogodek, ki je pretresljiv ne samo za njegovo ožjo družino, temveč tudi za širšo družino, t. j. društvo. Preje, dokler je bil živ, je bil član pevskega zbora, večkrat je znabiti celo igral, redno je zahajal k društvenim večerom — skratka, bil je pravi društveni član. Sedaj je umrl. Pokopavajo ga. Kje so pa društveniki? Jih ni za pogrebom. Kje je društveni pevski zbor? Nima časa. Lepa reč — pravzaprav grda, še več — ostudna! Zakaj je v tem društvu tako: manjka mu pravega družinskega duha.

Fant gre k vojakom. V društvu je bil izvrsten telovadec, dober igravec. Prišel je nabor, pa mora z doma. In društvo? Se ga je spomnilo ob njegovem odhodu; mu je priredilo skromen poslovilni večer?

Nič! Pa je šel v tuje mesto, med tuje ljudi. Želel je vedeti, kako je doma, kako je v društvu, kjer je preživel toliko večerov. Čakal je poročila mesec in dan — zastonj! Zakaj? — V tem društvu ni bilo prave družinske zavesti.

Članu se zgodi nesreča — pogori mu hiša. Res je, pomilujejo ga, celo jamrajo okrog njega, ko pride v društvo. Da bi pa eden vstal in

rekel: fantje, dajmo, zložimo zanj nekaj denarja, pripeljimo mu par voz peska, kamna, hlodov — ne, to jim ne pride na misel, češ, bo že županstvo, saj ima ono dolžnost! Zakaj tako? — V društvu ni družinske vezi.

Dekle se poroči. Dobra, vneta članica je. Ženina je dobila med društveniki, je tudi delaven fant, znabiti celo odbornik društva. Za poročni dan se nihče izmed društvenikov ne zmeni; kvečjemu pevci zaidejo ta dan v hišo, pa še tem je več za pitje, kot petje. Kje so pa tovarišice-članice? Ali ne bi mogle nevesti za poročni dan splesti šop rož, ki naj bi jo spominjale na društvo? — Jih ni. Zakaj? Ker ni v njih društvene zavesti.

Predsednik društva praznuje god. Nihče se ga ne spomni. Mož je ves vnet za društvo, vedno je na nogah, vse vodi. Ko pa pride njegov god — ga pozabijo. Zakaj? Zato, ker manjka članom družinske misli.

Nerednosti pridejo na dan. Znabiti govore kulise, ali tožijo izleti, ali večerna pot. Jeli mogoče? Odkod te nerednosti? Ni še prodrla med članstvo zavest, da so medseboj bratje in sestre, da lahko umažejo vse društvo in zaradi ene neumnosti napravijo tisoč žalosti in splošno sramoto. Kedaj je brat storil še kaj žalega sestri?

Treba je igrati. Režiser deli vloge. Članice vihajo nosove, češ: stare vloge ne igram! Odkod to? V teh dekletih še ni dozorela zavest, da so v društvu ne zato, da bi same sebe povzdigovala, temveč za to, da pokažejo ljubezen do društva. »Če je to društvu v korist — prevzamem vlogo, pa naj bo že taka ali taka. Dobro vem, da ne gre zato, kaj igram, ampak — kako igram«. Tako govore prave društvenice.

Navedli smo samo par slučajeve. Iz teh se pa jasno vidi, kako potrebno je, da pride v naša društva zopet trdno neomajno prepričanje in pravi družinski duh. Samo taka društva imajo prijetno sedanost in gotovo bodočnost.

DRUŠTVENI ODER.

Kolikokrat naj igramo? Odgovor: Nikar preveč! So društva na deželi, o katerih lahko rečemo, da so postala celo gledališko podjetje: nedeljo za nedeljo ti nosijo vabila od vseh strani tako, da človek že v resnici ne ve, kam naj se obrne, da ne bo zamere. V splošnem bi lahko rekli, da imamo v naši Goriški hiperprodukcijo zabav, ali po domače rečeno, da jih je več kot preveč.

S pregostimi predstavami postane društvo gledališka komedija. Iz društva izgine vsako pravo društveno življenje in smisel za važnejše, resne stvari. Večer za večerom so same gledališke vaje, pri katerih pride v

poštev le nekaj članov — drugi stoje prekrižanih rok in ne vedo, kaj bi počeli.

Igralcem se nalaga s tem preveliko breme. Zgodi se, da ne najde stalni igralec nobenega časa ne za izobrazbo, ne za domače delo — temveč dan za dnem, celo med delom drgne svojo vlogo. Prepogostne predstave tako prevzamejo igralčevo domišljijo, da le na oder misli in postane tako nevede častizeljen. Zgodi se, da stvorijo ti diletantje v društvu neko posebno kategorijo, ki se ne zmeni za nobeno drugo društveno delo, kot edino za oder in ima za člana samo igralca.

Neredkokrat se dogodi, da imajo

prvi društveni štrajki in opozicije, svoj izvor ravno pri gledališkem odseku. Umevno: igralci se čutijo, kot vzdrževalci društva, največ časa in truda darujejo društvu, največ večerov mu žrtvujejo; poleg tega so pa izpostavljeni stalni kritiki. Recimo, da si društveni predsednik dovoli upravičeno grajo: takoj je ogenj v strehi in velikokrat razdene celo društvo.

Prepogostne uprizoritve pa vplivajo slabo tudi na igralce same. Naveličajo se vednih iger, vedno bolj so površni v učenju vlog in vedno bolj nezadovoljni z občinstvom, ki so ga sami razvadili.

Da se bodo društva rešila teh križev, jim svetujemo, naj raje manj igrajo, tisto pa dobro. Število uprizoritev je težko predpisovati: ravna se po številu primernih igralcev, po številu primernih iger, po gledališkem

prostoru, po materialnih in moralnih potrebah, kar je zlasti merodajno za kraje, kjer so seгнеzdili nemoralni kinematografi in plesi. Vendar bi v navadnih okoliščinah veljalo pravilo: ne več, kot šestkrat na leto! V Belgijskih društvih je tale navada: igrajo po Božiču in se za to igro pripravljajo že od novembra. Vdrugič igrajo kaj veselega za predpust, navadno uprizore na en večer več enodejank. Na ta način ni potreba toliko sprememb na odru, več članov lahko sodeluje in manj študija pride v poštev. Po Veliki noči, ob godovnem dnevu predsednika, o priliki obletnice imajo navadno tudi prireditve, vendar več kot šestkrat redno nikjer. S tem ne mislimo braniti pogostnejših prireditev v društvih, kjer je to mogoče, hočemo le opozoriti na star izrek, ki pravi, da je najbolj redka stvar, najbolj privlačna.

PETJE.

Nikar!

Te dni je prejelo učiteljstvo postojnskega okraja okrožnico, v kateri oblasti prepovedujejo učiteljem poučevanje petja v pevskih zborih, češ, da to škoduje njihovemu ugledu in časti njihove službe. Kaj pomeni ta prepoved? Silno veliko pomeni. Uničiti hoče naše podeželske pevske zборе s tem, da jim nasilno vzame pevovodje. Še več! Narodu hoče vzeti važno vzgojno sredstvo. In še več! Slovenski pesmi hoče vtisniti pečat sra-

mote. Iz učiteljev, ki so bili doslej nositelji glasbene kulture po deželi, pospeševalci narodne pesmi, zbiratelji ljudskih melodij, hoče ta okrožnica napraviti mutaste gramofone.

Konfucij je zapisal te značilne besede: Če hočeš vedeti, so-li v tvoji državi dobri ljudje, na katere se lahko zanesesh — poslušaj, če pojejo. Najslabši so mutasti psi in ljudje brez petja — teh se odkrižaj! —

Mi hočemo petja! Spremljalo nas je v najtežjih časih, tolmačilo je naša

čustva. Prav v duši ima svoj vir, ki se ne da iztrebiti drugače, kot da uničiš vse. Pesmi svoje ne damo! Če bi nam vse vzeli:

enega nam vzeli niste in nam ne vzamete nikdar, To pesmi so srebrnočiste, to je glasov nebeški dar! (Oregorič.)

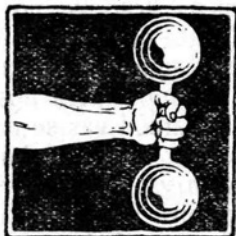
Pevskim zborom!

Iz zapisnikov okrožnih sej, kakor tudi iz poročil gg. okrožnih pevskih referentov je razvidno, da se bodo po več okrožjih vršili v tem poletju pevske nastopi, pri katerih bo sodelovalo večje število pevskih zborov. Radi poziva gg. pevovodij kakor tudi radi enotnosti pri nastopu predlaga vod-

stvo pevskega oddelka Prosvetne zveze naslednje pevske točke, katere bi bile obligatne za vse zборе:

1. Kimovec: Geslo »Pevske zveze«, nahaja se v »Pevcu«, I. letnik str. 25.
 2. Premrl: Zdravica, dobi se istotam.
 3. Sattner: Nazaj v planinski raj, Mohorjeva pesmarica II, del.
 4. Enoglasna koračnica: Bratom orlom (V. Vodopivec), naroča se v bukvarni K. T. D., Gorica.
- Poleg omenjenih pevskih točk naj si še vsak pevski zbor poljubno izbere sam dve pesmi. Prve tri pevske točke pridejo v poštev pri razsojanju nagrade za najboljši pevski zbor v okrožju.

Vodstvo.

TELOVADBA.

Izleti. Polž bi moral biti človek in školjki enak, če ne bi v teh lepih pomladanskih dneh pustil puste bajte in prašne ceste, pa jo vsekaj vesel v božjo naravo. Svetovne telovadne organizacije, zlasti nemška, imajo celo svoj telovadni oddelek, ki ima namen prirejati izlete po deželi in seznanjati člane z lepoto domovine. Prepričani smo, da bo tudi v naših društvih zasumelo in da bo marsiktero društvo napravilo v tem mesecu svoj izlet. Da ne bodo ti izleti društvom v težavo in sramoto, dajemo tem potom vsem izletnikom nekaj najvažnejših navodil.

1. Nikar ne romaj brez trezne glave in brez zdravih nog!
- Izlet brez pametnega vodstva in potrpežljivih ljudi postane tropa raz-

tresenih kozlov in družina jamrajočih žab.

2. Glej, da bodo ljudje na onem kraju, kamor ste napravili izlet želeli, da pridete spet drugič. Poročila o izletu prinesejo točno drugi, ne pa izletniki sami.
3. Ne prirejte izletov na slepo srečo! To velja zlasti za hribolazce: gora ni nora, ta je nor, ki gre gor. Dokler ni preskrbljeno vse, nikar palice v roko!
4. Za izlet se je treba prav odet — tako pravi Hrvat. Opozarjamo zlasti Evine hčere, naj ne puščajo po potih svojih visokih peta v zasmeh gorskim kozam!
5. Zavedajte se, da ste tudi na izletu društveniki. Po vašem obnašanju

bodo sodili vašo oliko in vaše društvo. — Vsaj teh pet zapovedi, naj si zapomni vsak!

Telovadnim odsekom!

Bliža se čas telovadnih nastopov. Po deželi se je osnovalo že več telovadnih odsekov, ki marljivo delujejo. Splošna želja vseh telovadcev je, da bi pred javnimi nastopi še enkrat skupno poskusili predpisane vaje, obhode in skupine. V ta namen sklicuje Zvezni vaditeljski zbor za vse telovadne vaditelje in vaditeljice

skupni vaditeljski zbor,

ki se bo vršil na Binkoštno nedeljo in pondeljek v Sv. Križu pri Ajdovščini. Vsak telovadni odsek naj pošlje najboljše telovadne moči, da se usposobijo za strumne nastope. Zveze po železnici in avtomobilih so ugodne, za stanovanje in hrano bo poskrbljeno. Udeleženci naj se javijo pri tajništvu Prosvetne zveze, Via Carducci 4, v Gorici. Bog živi!

* * *

O TISKU.

FANTJE IN DEKLETA!

Prejeli ste zopet številko »Našega čolniča«. Radovedno si ga ogledujete in listate od začetka do konca. Tebi, Micka, ugaja prvi članek, Jožkov Janez pa moli svoj nos v »Pomenke«. Nihče izmed vas se pa ni vprašal, koliko dela je bilo treba, preden so vse črke in vse besede prišle lepo tiskane na papir. Danes gledaš tiskane stavke črno na belem pred seboj, lepo in ravno stojijo črke v vrstah kakor telovadci; niti ena se ne drži po strani, nobena ne šepa, vse so ravne in se drže reda. Ali veste koliko rok se je gibalo, koliko ljudi se je trudilo, da so danes vse besede čedno tiskane v čolniču? Ti, Micka, nikar ne glej skozi okno, ker ravno ti si pouka potrebna! Jaz, ki sem spodaj naslikan, sem sicer majhen fant, toda o tiskarstvu vas lahko poučim vse skupaj. Denem vas vse po vrsti v žep, kajti uredniki Čolniča in delavci v tiskarni mi pravijo vsi, da sem tič. Imenujem se Franc Maslo in sem vajenec v naši tiskarni. Tajnik Prosvetne zveze me je določil, da vam moram predavati in razložiti, kako se tiskajo časopisi. Jaz sem lepo začel govoriti, pa sem naenkrat zapazil, da se tam

zadaj fantje in dekleta smejejo. To je grdo! Poglejte mojo sliko in bodite resni, kakor sem jaz resen. Ali misliš ti, Francka, tam na desnem, ki se treses od smeha in stiskaš ruto v obraz, da sem jaz neumen, ker imam nekoliko dolga ušesa? Oh, ne! Jaz nisem kriv, da so tako velika. To je pač usoda naše družine. Človek si ne more postaviti na glavo drugih ušes kakor tistih, ki jih je podedoval po očetu in materi. Moja ušesa si vsi ogledujejo in o njih tudi kaj rečejo. Ko so me vzeli v tiskarno in me je prvič zagledal črkostavec Jamšik, je brž pogledal moja ušesa od vseh strani in rekel: »Ti fant, tvoja ušesa so zame prava skušnjava. Ne-le da me neprestano spominjajo na prašičja ušesa, ki jih grozno rad jem, in ki so imenitna s hrenom, ampak tvoja ušesa me tudi mikajo, da bi jih prav krepko potegnili!« In res so inoja ušesa bila že nešteto krat v rokah gospoda Jamšika. Postala so tako nekoliko daljša, toda zato sem se zbrihal in izobrazil popolnoma. Večno sem hvaležen usodi, da mi ni gospod Jamšik v stiski svetovne vojne snedel ušes.

Zdaj ste torej, fantje in dekleta, spoznali, da sem prebrisan in zato me pazljivo poslušajte.

Koliko ljudi se je moralo torej truditi, koliko rok premikati, da se je dotiskal Naš Čolnič!?

Če hočeš spraviti, skup časopis, moraš imeti najprej sestavljene in spisane članke, pesmi, pogovore, in tako dalje.

Te spisane članke imenujejo stavci rokopis. Brez rokopisa ni časopisa. Rokopisi morajo biti pisani na eni strani in sicer s črnilom. To je torej prvo delo za Naš čolnič. Rokopise ne-se urednik v tiskarno in jih izroči stavcem, ki prebirajo pazljivo črko za črko, stavek za stavkom, gledajo na vsako vejico in piko. To ni zmirom lahko delo. Kajti nekateri gospo-

dje pošiljajo Čolniču članke, ki so vsi poččkani, besede so črtane in zopet popravljene, pisava je strašna, da je ne more nihče brati. Stavec napenja oči in se trudi, da razume grozne kljuke in čečke na papirju. Ko je vse razumel, se oddahne in začne sestavljati črke. Kako to dela? Stvar ni ravno težka, a zahteva dosti spretnosti. Glejte, za menoj stoji miza, na njej vidite vse polno štirioglatih predalčkov. V vsakem predalčku ležijo črke iz svinca. V enem so sami A, v drugem sami B, v tretjem sami P, v enem predalčku so male, v drugem velike črke, in tako imam na mizi vso abecedo od A do Ž, po vrhu še vejice, pike, klicaje in tako dalje. Dobro! Kako naredim torej, če hočem sestaviti iz svinčenih črk besedo ali stavek? Kako sestavim n. pr. besedo »Pomenki?« V levo roko vzamem nekako škatljo iz železa, ki obstoja samo iz dveh ravnih sten in se približem mizi. Iz enega predalčka vzamem črko P in jo položim v škatljo, ki je v moji levici. Nato vzamem črko o in jo pristevim, nato črko m, nato e in tako naprej po vrsti, dokler ni beseda končana. K prvi besedi prideš drugo in tretjo in kmalu je vrsta gotova. In tako sledi vrsta za vrsto, škatlja v levi roki se polni, članek se lepo »stavi«. Ko je škatlja polna, vzameš iz nje vrste in jih deneš na ravno ploskev. Nato sestavljaš zopet nove besede in nove stavke, dokler ni ves članek končan in ga vidiš lepo na mizi v svinčenih vrstah. Kaj sedaj? Pred vsem je treba pogledati, če se ni stavec pri delu zmotil. Morda je zamenjal kako črko in mesto »Pomenki« je stavljeno »Romenki«. Zato si hoče urednik Čolniča vse ogledati! »Franc Maslo, odtisni!« Brž skočim k mizi in potegnem čez črke črnilo, nato položim nanje kos belega papirja in pritisnem. In glej na belem papirju se poznajo vse črke in

cel članek. To je odtis. Urednik vzame papir v roke in čita. Kjer je pogrešek, naredi znamenje in jaz moram zamenjati črko, dostaviti vejico, vzeti preč nepotreben klica in tako dalje. Ko sem vse popravil, je moje delo končano. Kaj se sedaj? Približa se drugi stavec, ki ga imenujemo metér. On in urednik stopita k mizi, kjer leži članek pri članku, pesem pri pesmi in vsa vsebina Čolniča. Treba je urediti list. »Gospod metér, prvi članek je: »Mlaj postavljajo!« Denite ga na prvo mesto«. Metér vzame vrste in jih razporedi, da nastane štirioglasta plošča, velika kakor stran Čolniča. »Gospod metér, drugi članek bo ta-le, na to pride ta-le itd.« V par minutah je na mizi druga plošča. To je druga stran Čolniča. In tako leži v par urah na mizi vse polno štirioglastih plošč iz svinca. Toliko jih je, kolikor šteje Čolnič strani. Metér je končal svoje delo. Kaj sedaj? V sobo stopi delavec, ki vzame plošče in jih nese proč. Kam z njimi? Nese jih v drugo sobo, kjer stojijo tiskarski stroji. Mašinist vzame plošče in jih razpostavi na veliki železni ploški, ki tvori del stroja. Nato počisti svinčene črke z benzino, kajti Bog obvari, da bi bila na njih kakšna smet. Prišel

je čas, da se začne tiskanje. Stroj se iame vrteti: enkrat potegne čez črke črnilo, drugič pritisne čeznje bel papir. Iz stroja prihajajo beli listi, na katerih je tiskana vsebina Čolniča. Urednik si še enkrat vse ogleda. V roke vzame list in v naglici preletijo njegove oči vsebino, bistro iščejo, če ni kje še kak pogrešek. Če ga zalotijo, se hitro še popravi in nato se stroj spusti v tek. Cele ure drdra in ropoče in bruha iz sebe tiskane pole Čolniča. Do ceste se sliši njegov ropot.

Ko je vse dotiskal, se ustavi. Delavke vzamejo skladovnice tiskanih pol in jih nesejo preč. Prerežejo jih in vežejo v zvezke. To se vrši v knjižgoznicni. V par dneh vidiš že velike kupe švilik Našega Čolniča, ki se prenašajo v upravnništvo in odtod na pošto.

Ti prejmeš lepo Čolnič, ga prebiraš in se veseliš, pa nič ne slutiš, koliko ljudi se je trudilo in gibalo, da je Tebe zadovoljilo. Da boš to vedel, sem ti predaval.

Ko čitate Čolnič, mislite nekoliko tudi na nas stavce, ki tiho, a z ljubeznijo delamo za vas in vaš list.

To naj bo socialni nauk besed, ki vam jih je govoril France Maslo, posestnik dolgih ušes!

DRUŠTVENI VESTNIK.

PROSVETNA ZVEZA.

Tajništvo Prosvetne Zveze posljuje vsak ponedeljek in četrtek dopoldne v Zvezni pisarni na Corso Verdi 37, pritičje, desno. V drugih dneh naj se povpraša na Via Carducci 4. Društva naj naroče pri tajništvu tiskovine, ki so potrebne za društveno knjigovodstvo in sicer: zapisnik članov, opravični zapisnik in blagajniški dnevnik. Te tiskovine se naročajo v polah.

Vse zadeve glede oblasti, prepovedi prireditvev, ustanavljanja novih društev itd. naj se naznamijo na taj-

ništvo. Tu dobe društva pravila Zveze, poslovnik okrožja in pravila prosvetnih društev.

Pri Zvezi so se uredili trije oddelki in sicer: pevski, dramatski in telovadni oddelek.

OKROŽJA.

Sredi meseca aprila je razposlala Zveza vsem okrožjem 3. okrožnico, zadevajočo poletne prireditve. Okrožni gg. predsedniki naj takoj skličejo širše seje in poročajo o sklepih tajništvu.

DRUŠTVA.

Batuje. Naše društvo praznuje letos svojo 25 letnico. Članov ima 75. V preteklem letu je imelo 6 predavanj, 4 javne nastope in eno veselico. Pevske vaje se vrše dvakrat na teden. Knjižnica šteje okrog 300 knjig.

Črniče. Leto 1908 je rojstno leto našega društva, ki se je pred kratkim zopet poživelo in si oskrbelo lastne prostore. Rednih članov ima društvo 55. Knjižnica obsega nad 200 knjig.

Kamnje. V preteklem letu je priredilo tukajšnje društvo 2 javni prireditvi, ki sta lepo uspeli. Vseh članov šteje društvo nad 60. Ima knjižnico s približno 470 knjigami, naročeno je na 12 časopisov.

Podraga. Kat. slov. izobraževalno društvo v Podragi je imelo dne 25. febr. redni občni zbor. Iz poročila je razvidno, da je v društvu vpisanih 110 udov, 50 moških in 60 ženskih. Društvo ima pevski zbor, katerega vodi g. Trošt.

Vipava. Po dolgem času smo se zdramili tudi pri nas in poživili nujno potrebno izobraževalno društvo. Kakor hitro bodo pripravljene društveni prostori, začnemo takoj z javnim delom.

Cerkno. Naše društvo je bilo po vojski prvo obnovljeno. Zadnja 4 leta so bila leta pravega kulturnega razmaha za naše društvo. Krasno opremljeni prostori, javna knjižnica z nad 1500 knjigami, izvrsten pevski zbor, pod spretnim vodstvom g. Bevka, dramatičen krožek, čitalnica, to so naše ustanove, ki kažejo, da ne spimo. Mesečne dramatične predstave, pevski nastopi v prvih povojnih letih so naše društvo kulturno in gospodarsko dvignili, krono temu delu je postavil socialni tečaj.

Livek pri Kobaridu. Prebivamo visoko pod Matajurjem in vendar se živo zanimamo za dogodke na prosvet-

nem polju v dolini. Tudi mi smo ustanovili Izobraževalno društvo, v katerem je nad 80 članov. Če premislimo, da šteje cela vas komaj 600 duš, je veselo znamenje, da je skoro $\frac{2}{3}$ odraslih v društvu. Pomembno je naše društvo zlasti radi tega, ker tvori nekako prosvetno vez med nami in med beneškimi Slovenci, za katere se hočemo še prav posebno zavzeti. Na Velikonočni pondeljek so se naši igralci in pevci prav dobro postavili. Le naprej!

Dornberg. Gospod urednik! Najvažnejša novica, ki vam jo morem zaenkrat javiti je, da se pripravljamo na veličastno proslavo šestdesetletnice naše »Slovenske Čitalnice«. Kaj ne, stari smo, šestdeset let imamo! A vkljub svoji starosti smo čvrsti bolj kot kedaj poprej. V pevskem zboru napredujemo, pri telovadcih je veselje doma: nove vaje vadimo s posebno gorečnostjo, da se ob 60 letnic izkažemo tudi v telovadbi. In igralski zbor? Smo že zbrali primerno narodno igro in začeli s skušnjami. Že sedaj pa opozarjamo vsa sosednja in bratska društva, da je ena nedelja v prvi polovici julija — naša!

Rihenberg. Naše društvo živalno dela. Veliko zanimanje in nove pobude je zanesel med člane izobraževalni tečaj, ki ga je priredila Prosvetna Zveza. Dramatični in pevski odsek marljivo delata; tudi naši mladi tamburaši dobro napredujejo. Le krepko naprej!

Črni Vrh nad Idrijo. Rojstna vas našega nepozabnega učenjaka Lampeta ima že staro izobraževalno društvo. Lahko rečemo, da imamo v našem društvu vpisane najbolj zavedne vaščane, ki se zlasti pridno poslužujejo bogate društvene knjižnice. Izobraževalni tečaj se je prav lepo obnesel.

Števerjan. Letošnje leto smo ustanovili tudi pri nas Prosvetno društvo. Precej dobro uspele prireditve, socialni tečaj in deklinški odsek, so nam porok, da naše društvo ne spi, ampak po svojih močeh pridno deluje. Naj bi ostalo tako tudi v bodoče!

Sv. Križ. K. s. i. društvo v Sv. Križu« si je postavilo nalogo, da seznaní občinstvo, ki poseča predstave, še bolj pa društvenike, kateri igrajo, z vsebino poglavitnih slovenskih dram. Začeli smo s Finžgarjevimi deli, ki so po obliki in vsebini ljudskemu srcu najbolj prikupljiva in umljiva. V dobi pol leta so društveni igralci in igralke uprizorili *Našo kri*, *Verigo* in končno *Divjega lovca*. Žal, da nam vojaška služba in pa iskanje zaslužka po svetu sproti odteguje igralske moči, komaj da se nekoliko izvežbajo za oder, tako da napredek od igre do igre v celoti ni tak, kakor ba ga morali pričakovati, ako bi večina osebja vztrajala pri odru. Tisti, ki so ponovno igrali, so pa vsi lepo napredovali.

V igranju *Divjega lovca* je najšibkeje uspel otvoritveni prizor ljudske skupine na vaškem trgu, a Tonček ji je kmalu vdahnil življenja.

Tudi na tragičnem sklepnem prizoru zadnjega dejanja se je poznalo, da je bilo premalo vaje. — Vobče pa so zlasti poglavitni igralci prav častno izvršili svoje vloge in tudi občinstvo med igro in še kasneje ni štedilo s priznanjem. Igralci in igralke so resnično vredni pohvale, ker po napor-nem dnevnem delu — zlasti zdaj spomladi — žrtvujejo kasne večerne ure lepi umetnosti. Veseli so, da jim uspè dati umetno obliko kosu življenja, ki je nasičeno z bojem med strastjo in krepostjo, med propalostjo in plemenitostjo. A veseli so tudi, da se glasi iz njih ustmeno dovršena lepa slovenska beseda, ki trpi danes v naši slovenski deželi tako krivično ponižanje. — Zato smo bili veseli tudi lepo podanih deklamacij: Gregorčičeve »Naš čolnič otmimo« in Krilanove Lovčeve neveste.

Društvo želi posvetiti posebno pažnjo *slovenski pesmi*. Žal, da smo izgubili požrtvovalnega pevovodjo tov. Karola Cigoja, ki je moral k vojakom, kjer upamo, da ne pozabi domačega društva in prijateljev. Zadnje čase tudi pridno telovadimo. Bog živi!

* * *

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnike prosimo, naj pošiljajo poročila vsaj do 20. vsakega meseca na Uredništvo »Našega čolniča« Via Carducci 4. Naročnino naj bi pobral za vsako društvo oz. vas določen agilen član oz. članica in jo odposlal na Upravo »Našega čolniča«, ki je odslej naprej tudi v Via Carducci 4. Društvom, katera plačajo in skupno naroče 12 izvodov, pošljemo en izvod brezplačno. Celoletna naročnina znaša 6 lir. Agitatorji na noge!

UREDNIŠTVO.

Opozor!

Sklenili smo nagraditi najboljši članek z naslovom: »Kako si vzgajimo društvene voditelje po deželi« z 20 lirami. Pozivljamo naše vrle članice in članice, naj spise pošljejo vsaj do 20. maja na uredništvo »Čolniča« Via Carducci 4, Gorica. — V prihodnji številki otvorimo kotichek za vprašanja in odgovore. Vprašanja glede društvenih prireditev, zakonodaje in društvenega dela sploh, pošljite uredništvu!

Agitirajte za »Naš čolnič«!